

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

Formula conficiendi Inuentarij bonorum Ecclesiasticoru[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

X V.

De lectione librorum prohibitorum.

V R B A N V S V I I I .
Anno 1631. 2. Aprilis.

MOtu proprio, & ex certa sciētia, ac matura deliberatione nostris, deq; Apostolicę potestatis plenitudine, Omnes, & singulas licēcias legendi, & habēdi libros quoscumq; ob hæresim, vel falsi dogmatis suspiciōē, seu per constitutiones Apostolicas, etiā ratione Astrologiæ iudiciarię, vel aliās quomodolibet prohibitos, quibuscumq; personis laicis, & ecclesiasticis, tam secularibus, quā regularibus cuiuscumq; Ordinis, Societatis, & Instituti existentibus, ac quacunq; dignitate, etiā ecclesiastica fulgentibus, cuiuscumq; status, gradus, cōditionis, qualitatis, & præminentię, etiā speciali nota, & mentione dignis, ac per litteras Apostolicas ad tempus, seu ad vitam, & aliter quomodocumque, & ex quacumque causa, tam in forma Breuis, quā aliter quomodocumque à Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, seu à quibuscumq; alijs à Nobis, vel ab eis facultatem, & auctoritatem habentibus non tamē à Nobismetipsis per litteras Apostolicas etiā in forma Breuis, seu Chirographū manu nostra signatum, cōcessas, earum tenores præsentibus pro expressis, & insertis habentes, hac nostra perpetuò valitura constitutione, reuocamus, cassamus, & annullamus, ac pro reuocatis, cassis, & annullatis haberi, nullique suffragari.

Quinimò libros per licēcias huiusmodi permisos legentes, aut habētes, penas in sacris Canonibus, Constitutionibus Apostolicis, & Iudiciis librorum prohibitorum contentas incurrere volumus, & declaramus.

X V I.

De electione Sanctorum in Patronos.
Anno 1630. 23. Martij.

Sacra Rituum Congregatio, Annuente Sanctissimo D. N. In electione Patronorum mandauit infra scripta in posterum seruari debere, declarans, quod aliter facta electio nulla sit ipso iure.

Primò, quod eligi possint in Patronos ij solum, qui ab Ecclesia vniuersali titulo Sanctorum coluntur, non autem Beatificati dumtaxat.

Secundò, Quod de Patrono Ciuitatis electio fieri deberet per secreta suffragia à Populo mediante Consilio generali illius Ciuitatis,

vel loci, non autem ab Officialibus solum, & quod accedere debeat consensus Episcopi, & Cleri illius loci.

Idemque seruari debeat in Patrono Regni, qui pariter eligi debeat per secreta suffragia à Populo singularum Ciuitatum Prouincię.

Et quod Representantibus Regnum, Ciuitatem, Prouinciā nulla competat facultas, eligendi Patronos, nisi ad hoc habeant speciale mandatum, & vterius interueniat consensus Episcopi, & Cleri dictarum Ciuitatum.

Et Tertio, Quod causa electionis nouorum Patronorum debeant in Sacra Congregatione deduci, & ab ea examinari, ac demum causa cognita ab eadem Congregatione approbati, & confirmari.

Et ne præmissorum ignorantia vilo vnquam tempore possit allegari, eadem Sacra Rituum Congregatio supradictum Decretum imprimi, & publicari mandauit.

Io. Bapt. Card. Detus:

Loco † Sigilli.

T. Tegrinius Secr.

Formula conscribendi Inuentarij Bonorum Ecclesiarum.

Scribatur ab vnoquoque Ecclesiastico per manum Notarij, si fieri potest, & ab eodē Notario subscribatur, alioquin scribat ipsemet Ecclesiasticus, & subscribat, coram Sindico, seu Massario, aut alio officiali loci, in quo sunt bona, vel saltem coram duobus loci senioribus peritis, qui & ipsi subscribant, si Notarius desit. Quod si scribere nesciant, alij eorum nomine tanquam rogati subscribant, & ad Cancellarium Episcopalem accedant pro recognoscendis eorundem caracteribus.

Cancellario detur ob hanc causam conueniens stipendium, taxatum ab Episcopo.

Inuentaria omnia prædicto modo exarata dentur Archinistę Episcopali, à quo, qui dederint, de accepta scriptura testimonium in scriptis recipiant.

Duo exemplaria fiant vniuscuiusque Inuentarij, quorum alterum in Archiuo Episcopali, alterum penes Rectorem beneficij tuto custodiatur.

Fiat autem Inuentarium bonorum cuiusque beneficij, licet Ecclesię fortasse fiat vnica, vt appareat distinctè, quę bona sint vnius, & quę alterius.

Charta vniformis adhibeatur ab omnibus, vt in librum redigi possint Inuentaria iuxta varios titulos, seu partes Diocesis, & item nume-

P 2 rus

rus foliorum abundetum, vt Cancellarij sub-
scriptione muniti possint; tum vt addi possint
alia, quæ in dies addi cõtingerit. Margines quo-
que laudateant per singulas paginas, vt in fine
subditi possit ratio numeri rerum, vel pretio-
rum, vt sic in libris Mercatorum.

Ordo scribendi hic erit.

In nomine Domini, Amen.

Hoc est Inuentarium omnium bonorum
mobiliũ, stabiliũ, & se mouentium,
fructuum, reddituum, rationum, & actionum
quarumcumq; Ecclesiæ Parochialis. S. N. Ciui-
tatis N. seu oppidi N. Diocesis N. vel Ecclesiæ
S. N. si non est Parochialis Ciuitatis, seu oppidi
N. factum die mensis Anni per D.
N. Rectorem dictæ Ecclesiæ, & me Notarium
publicum infra scriptum in domo dictæ Ec-
clesiæ, coram, & iuxta relationem, & asser-
tionem præfati D. N. Rectoris, & etiam N. & N.
Seniorum hominum peritorum, & qui bene
norunt statum dictæ Ecclesiæ, medio iuramen-
to per me Notarium infra scriptum eisdem da-
to, vt dicant, & affirmant pro veritate, &c. qui
dicunt nihil aliud ad dictam Ecclesiam specta-
re, nisi quæ sequuntur, videlicet.

*Quod si à Rectore fiat inuentarium sine Nota-
rio, dicat.*

Hoc est Inuentarium &c. per me N. N. mo-
dernum Rectorem dictæ Ecclesiæ coram
N. & N. Syndicis, seu officialibus dicti loci, peri-
tis, & de statu dictæ Ecclesiæ plenam habenti-
bus notitiam, qui & asserunt bona omnia, &
actiones, & iura hæc esse: videlicet.

*Facto hoc proæmio describatur primo Ecclesia
cum suo titulo, situ, finibus, & partibus:
hoc modo.*

Prædicta Ecclesia S. N. est in Ciuitate N. vel
oppido N. penes viam à latere dextro, vel
sinistro, apud bona N. ab alio latere &c.
In ea sunt Altaria, seu tot capellæ,

*Exprimantur tituli altarium, seu nomina San-
ctorum, cum dotibus eorum, nimirum.*

Primum, Altare maius nullum habet titu-
lum, nisi quod est Ecclesiæ totius. Habet
annexam obligationem tot Missarum, quori-
dianarum, seu tot per omnem hebdomadam,
seu quolibet mense &c. prout constat ex Instru-
mento rogato per N. publicum Notarium
die . . . mensis . . . Anni . . .

*Scribantur omnia mobilia, & immobilia bona
cuiusque Altaris, seu Capellarum, eo ordine,
quo Altaria extant in Ecclesia. Tum verò
omnia mobilia sacra, & non sacra, qua ha-
bentur in Ecclesia, & Sacristia, adnotata
qualitate rei, pondere, numero, & pretio.
Verbi gratia.*

Casula alba ex Damasceno serico cum
filamentis aureis &c.

Duæ casulæ rubei coloris ex camelotto.

Calix argenteus, seu cum cuppa argentea, &
pede ex aurichalco inaurato, ponderis libra-
rum, & unciarum &c.

Mappa lunga cubitorum tot: aliæ mappæ mi-
nores tot vlnarum.

*Si pondus haberi non possit, putà campanarum
scribatur pondus librarum circiter, vel de-
scribatur altitudo, crassities, cum litteris in
gyro positis, & notis impressis in campana.*

*Ordo ille seruetur, qui congruentior videbi-
tur, scilicet à nobilioribus, Aureis, argen-
teis, sacris &c.*

*Facta descriptione Ecclesiæ, describatur domus
Rectoris, qua sit Ecclesia, cum mobilibus pro-
prijs ad vsum Rectoris, ex titulo Rectoris: id-
est.*

Domus pro habitatione Rectoris coniun-
cta est cum Ecclesia, fines illius sunt, ab
vno latere Ecclesiæ, ab alio domus N. seu via,
&c. Cellæ sunt num. partem habitat
Rector, aliam partem locat laicis pro pretio
seutorum annuo.

*In descriptione stabiliũ bonorum scribantur
prius domus, & apotheca cum pretio locatio-
num annuo, & earum finibus.*

*Deinde prædia cum proprijs vocabulis, finibus,
& mensuris, hoc modo.*

Prædium habet in loco nuncupato N. quod
coheret viæ publicæ ab vno latere, ab
alio, &c. tot mediorum, seu perticarum &c. pro
more regionis. Annuus eiusdem fructus solet
esse seutorum

*In Margine scribatur quantitas, seu numerus
mensura 3. quæst. 1. oia in illa*

Datum est in tertiam generationem, ad
annos 29. seu donec N. vixerit, & quo-
tannis Rector habet tritici modios . . . seu vi-
num, seu nummos . . . vt constat ex Instru-
mento rogato per N. Notarium die . . . men-
sis . . . Anni . . .

Bona

Bona data in emphyteusim, pro quibus soluitur canon pro recognitione directi Dominij, scribantur eo modo, quo sunt descripta apud emphyteutas, vel hoc modo.

N. N. possidet in tertiam generationem, in annos 29. seu donec vixerit, seu domum, seu prædium situm in . . . & definitum varijs finibus, nempe . . . pro quo soluit annuū canonem dictæ Ecclesiæ in recognitionem directi dominij solidorum, seu librarum, seu scutorum

De censibus hoc modo.

Prædicta Ecclesia habet censum perpetuum scutorum . . . super prædium, seu domum in tali loco, vt ex Instrumento rogato per N. Notarium die . . . mensis . . . Anni . .

De animalibus in societatem datis, hoc modo.

Prædicta Ecclesia, seu Rector ius habet societatis cum N. pro pecoribus, porcis, seu alijs animalibus. Et exprimatnr numerus. Et quolibet anno redditus esse potest tot numerorum.

De Decimis colligendis, vel notentur ij omnes, qui soluere solent; vel saltem earum quantitas exprimatnr: hoc modo.

Prædicta Ecclesia in decimis annum habet redditum modiorum tot tritici, seu pecuniarum vsque ad summam circiter . . .

Et adnotetur, si vsurpentur ab alijs decima: item, si primitiæ sint, non decima. Addatur: Quæ Decimæ, seu primitiæ soluuntur pro consuetudine loci hoc pacto: videlicet; & ordine scribatur modus soluendi.

Denique fiat summa omnium fructuum Rectoris: his verbis.

Prædictæ Ecclesiæ, seu Rectoris annuus proventus ascendere potest ad summam scutorum ex prædijs, domibus, censibus, & Decimis, &c.

Vicarij perpetui eadem præsentent singillatim, qua supra, circa portionem prædiorum, aut reddituum eisdem assignatorum, adnotantes Instrumenta, seu litteras Apostolicas super hac re expeditas, mentione facta diei, mensis, & anni.

Eadem quoque exequantur Capellani anno ni- Barth. Gan. Pars Secunda,

biles, & exprimant salarium, mercedemue annuam, tritici, vini, olei, pecuniarum, &c. indicato Instrumento & Notario, & a quibus ea sibi dari debeant, quando, & qua ratione.

Si vero annuus redditus non sufficiat, & ideo suppleatur aliunde, contribuentibus incolis loci, dicatur hoc modo.

Prædicta Ecclesia pro alimentis Rectoris habet ius colligendi, quæ illi sunt necessaria, contribuentibus loci incolis hac ratione &c. prout apparet ex Instrumento rogato per N. Notarium die &c. Vel (si nullū adest instrumentum) ex legitima consuetudine loci.

Notentur etiam legata pia cum suis oneribus districtè: videlicet.

Prædicta Ecclesia iure legati exigit quantum à N. hærede N. tot aureos nummos vigore testamenti N. & tenetur Rector celebrare tot Missas, seu anniuersarium die . . .

Si Ecclesia grauetur pensione, eadem adnotetur, indicata quantitate, & facultate Apostolica, quando, & cui soluatur.

Si qua bona vsurpata fuerit: dicatur.

Prædicta Ecclesia præten dit habere ius ad quoddam prædium vsurpatum. ab N. in loco cuius fines sunt &c. sicut asserunt N. & N. eiusdem loci, quibus videtur adhibenda fides.

Si alienata sint absque dispensatione Apostolica, dicatur: item.

Prædicta Ecclesia læsa videtur in concessione prædij, seu permutatione, seu alio contractu, sine facultate Apostolica.

Si pendeant lites, dicatur. qua de re, quocumque causa pro Ecclesia sint, & qui sit Iudex, & Notarius.

Forma subscriptionum, de quibus supra.

Ego N. Rector supradictæ Ecclesiæ S. N. confeci prædictum Inuentarium omnium rerum, & bonorum suprascriptorum, quæ nunc temporis possideo, & pro fide, & veritate subscripsi manu mea propria, die . . . mensis Anni & ita Iuro &c.

P ; Pro

Pro Syndicis, & Officialibus locorum.

EGO N. Syndicus, seu officialis loci N. præ-
sens fui, dum factum fuit Inuentarium
rerum, & bonorum prædictorum, quorum
ego notitiam habui, & (si sciant possideri à Re-
ctore omnia) scio, ea possideri nunc à Rectore
& in horum fidem subscripsi manu mea pro-
pria, & ita iuro &c.

Pro ijs, qui aliorum vice subscribunt.

EGO N. de mandato N. qui dixit, se affuisse
prædicto Inuentario, dum fieret, rerum
& bonorum prædictorum, quorum ipse asse-
ruit, & iuravit, se habere plenam notitiam, cum
ipse idem scribere ne sciat, eius nomine sub-
scripsi manu mea propria die mensis
Anni & ita iuro &c.

F I N I S.